

ΔΙΑΔΟΧΗ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ *

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

κ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΜΑΤΣΑΝΙΩΤΗ

Κατά τήν πανηγυρική συνεδρία τοῦ Δεκεμβρίου, σύμφωνα μέ τόν Ὁργανισμό τῆς Ἀκαδημίας, ὁ Πρόεδρος πραγματοποιεῖται κατά τρόπο εὐληπτο γιά ὅλους θέμα τῆς ειδικότητάς του καί κατά πάγια τακτική ὁ Γενικός Γραμματέας ἐκθέτει τὰ πεπραγμένα τῆς Ἀκαδημίας καί τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς.

Συνεπῶς θά ἦταν ἄστοχο νά σᾶς ἀπασχολήσω γιά δεύτερη φορά μέ τὰ πεπραγμένα τοῦ ἔτους στά ὁποῖα μέ ἰδιαίτερη ἐπιτυχία ἀναφέρθηκε ὁ ἀναπληρωτής Γενικός Γραμματέας κ. Ν. Κονομῆς.

Θά ἤθελα νά σᾶς ὑπενθυμίσω ὅτι πρὶν ἀπὸ ἕνα χρόνο, ἡμέρα ποῦ ἀνέλαβα τήν Προεδρία τῆς Ἀκαδημίας, εἶχα δηλώσει ἀπὸ τὸ βῆμα αὐτὸ τὰ ἐξῆς:

«Ἡ Ἀκαδημία ἔχει ἀπολύτως δημοκρατική ὀργάνωση. Κυρίαρχο σῶμα εἶναι ἡ Ὀλομέλεια, τῆς ὁποίας ὁ ἐκάστοτε πρόεδρος συντονίζει τίς ἐργασίες καί ἐκτελεῖ τίς ἀποφάσεις.

Ἐπικρατεῖ ἡ ἀντίληψη ὅτι ὁ πρόεδρος τοῦ σώματος, ὅσοδήποτε ἱκανός, δὲν μπορεῖ στήν ἐνιαύσια θητεία του νά πραγματοποιήσῃ οὐσιῶδες ἔργο καί συνεπῶς παρέλκει ἡ ὁποιαδήποτε ἐξαγγελία προθέσεων. Θά συμφωνήσω ὅτι ὄντως παρέλκει ἡ ἐξαγγελία προθέσεων. Νομίζω ὅμως ὅτι ἡ αἴσθηση ἀδυναμίας τοῦ προέδρου τῆς Ἀκαδημίας νά ἐπιτελέσῃ οὐσιαστικὸ ἔργο ἀδικεῖ τὸν ἴδιο, κυρίως ὅμως τὸ σῶμα τῆς Ὀλομέλειας. Ὑπάρχουν ἔργα τὰ ὁποῖα ξεκίνησαν πρὶν ἀπὸ χρόνια καί τὰ ὁποῖα μποροῦν νά ολοκληρωθοῦν τὸ 1997. Ἀλλὰ τὰ ὁποῖα βρίσκονται σὲ ἐξέλιξη καί τὰ ὁποῖα θά προσω-
θηθοῦν. Καί τέλος ἄλλα, τὰ ὁποῖα προσδοκῶ ὅτι θά θεμελιωθοῦν τῇ χρονιᾷ αὐτῇ».

Σήμερα, ὡς ἀπερχόμενος πρόεδρος, σύμφωνα μέ τὰ ὅσα εἶχα δηλώσει πέρυσι, θά σᾶς ἐκθέσω ὀρισμένα μερίζονος σημασίας θέματα, τὰ ὁποῖα ἀπασχόλησαν κατά τὸ διαρρεῦσαν ἔτος τῇ Σύγκλητο καί τὸν Πρόεδρο. Ἀπὸ αὐτὰ ἄλλα προωθήθηκαν

* Συνεδρία τῆς 8ης Ἰανουαρίου 1998

περισσότερο, άλλα λιγότερο και ένα, τουλάχιστον, θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι θεμελιώθηκε τη χρονιά αυτή, αν τελικώς ευοδωθούν οι πολύμηνες επίμονες ενέργειές μου.

Και αρχίζω από το τελευταίο: "Ολοι γνωρίζουμε ότι οι διοικητικές υπηρεσίες και η βιβλιοθήκη του Ίδρυματος ασφυκτιούν από έλλειψη λειτουργικών χώρων, έλλειψη που καθημερινά αισθάνονται και οι 'Ακαδημαϊκοί οι όποιοι δεν διαθέτουν χώρους εργασίας ούτε καν χώρους συναντήσεως και υποδοχής για τη διεκπεραίωση άμιγώς ακαδημαϊκών υποθέσεων. Προτάσεις για αξιοποίηση του κήπου της 'Ακαδημίας προς τον σκοπό αυτό έχουν γίνει επανειλημμένως και έχουν δικαιολογημένα πάντοτε απορριφθεί. Μοναδική λύση για την αντιμετώπιση του προβλήματος θεωρήθηκε η εξεύρεση καταλλήλου οικοπέδου με προοπτική την οικοδόμηση κτιρίου.

Ο συνάδελφος κ. Μυλωνάς ο όποιος μετείχε στις σχετικές συζητήσεις υπέδειξε ως, από κάθε άποψη, κατάλληλο το οικόπεδο που βρίσκεται στη γωνία των οδών Σίνα και Βησσαρίωνος, το όποιο με υπόγεια διάβαση μπορεί να συνδεθεί με το μέγαρο της 'Ακαδημίας, δηλαδή να οδηγήσει ουσιαστικά στην ένοποίησή τους. Το οικόπεδο ανήκει στο Ταμείο Συντάξεως και Πρόνοιας των υπαλλήλων της 'Αγροτικής Τράπεζας με το όποιο βρισκόμαστε μέσω του Διοικητού της Τράπεζας σε επίμονες πολύμηνες διαπραγματεύσεις. Αποδεχθήκαμε και την εξαιρετικά ύψηλη τιμή των 420 εκατομμυρίων δραχμών την όποια καθόρισε το σωμα των όρκωτων έκτιμητών. Αν τελικώς ευοδωθεί η προσπάθειά μας, σημαντικό μέρος της επίτυχίας πρέπει να αποδοθεί στο συνάδελφο κ. Στεφανή.

Για την αγορά του οικοπέδου και για την οικοδόμηση του κτιρίου θα χρησιμοποιηθούν πόροι τόσο της ίδιας περιουσίας της 'Ακαδημίας όσο και διαθέσιμα τριών μεγάλων κληροδοτημάτων, τα όποια θα γίνουν συνδιοκτῆτες του ακινήτου. Με το συνδυασμό αυτό δεν θα μηδενισθεί η ίδια περιουσία του Ίδρυματος σε δραχμές. Θα επαναλάβω ότι η σχετικώς καλή οικονομική κατάσταση της 'Ακαδημίας οφείλεται σε μεγάλο βαθμό σε παλαιότερες επιτυχείς ενέργειες του σεβαστού συναδέλφου κ. Ζολώτα.

Το νεοκλασικό μέγαρο της 'Ακαδημίας, το ωραιότερο του ιστορικού τριπτύχου Βιβλιοθήκη-Πανεπιστήμιο-'Ακαδημία, ιστορικό μνημείο ανεκτίμητης αισθητικής αξίας, έχει υποστεί σημαντικές φθορές από το χρόνο και τη ρύπανση του περιβάλλοντος.

Οφείλεται δίκαιη ευγνωμοσύνη στους προκατόχους μας που το προστάτευσαν από ακόμη μεγαλύτερες φθορές και στις διοικήσεις των τελευταίων 15 ετών που έκαναν ουσιαστικές εργασίες προστασίας και αποκαταστάσεως του μεγάρου.

Η άδηριτη όμως ανάγκη συνολικής αντιμετώπισης των θεμάτων αποκατάστασης του μεγάρου θα γίνει άμέσως φανερό από τα αποτελέσματα των ενεργειών της απερχόμενης διοικήσεως. Με υπόδειξη και πάλι του συναδέλφου κ. Μυλωνά άπευθυνθήκαμε στον αρχιτέκτονα κ. 'Αλέξανδρο Καλλιγιά, ειδικό στα παραδοσιακά

κτίρια, καὶ τοῦ ἀναθέσαμε τῇ μελέτῃ τῶν προβλημάτων τοῦ μεγάρου καὶ τῇ σύνταξιν προδιαγραφῶν, ὥστε νὰ καταστεῖ δυνατὴ ἡ προκήρυξις συνολικῆς ὀριστικῆς μελέτης ἀποκαταστάσεως τοῦ μεγάρου.

Ὁ κ. Καλλιγᾶς μὲ τοὺς συνεργάτες του μετὰ ἀπὸ ἐπανειλημμένες πολὺώρες ἐπὶ τόπου ἐπισκέψεις, κατέληξε σὲ λεπτομερῆ περιγραφὴ τῆς παθολογίας τοῦ κτιρίου, κατέγραψε τὰ πρὸς ἀντιμετώπισιν θέματα καὶ συνέταξε σχέδιον πρόσκλησης ἐνδιαφέροντος μὲ ἀντικείμενο:

α. Τὴν ἀρχιτεκτονικὴ ἀποτύπωση τοῦ κτιρίου, διότι δυστυχῶς δὲν ὑπάρχουν τὰ σχέδια τοῦ Hansen, τοῦ φέροντος ὀργανισμοῦ του καὶ τῶν βασικῶν ὑφισταμένων ἐγκαταστάσεων καθὼς καὶ λεπτομερῆ φωτογραφικὴ τεκμηρίωση τῆς σημερινῆς καταστάσεως τοῦ μνημείου, συνοδευομένη ἀπὸ πλήρη ἀρχειακὴ ἔρευνα, ἱστορικὴ ἀνάλυσις καὶ τεκμηρίωση.

β. Τὴν ἐκπόνηση πλήρους ἀρχιτεκτονικῆς, στατικῆς, ἡλεκτρομηχανολογικῆς, γεωτεχνικῆς, τοπογραφικῆς καὶ κηποτεχνικῆς μελέτης καὶ τῇ σύνταξιν τῶν ἀντιστοίχων τευχῶν δημοπράτησης γιὰ τὴν ἐπισκευή, ἀποκατάσταση, διαρρύθμιση καὶ ἐκσυγχρονισμό τοῦ κτιρίου καὶ τοῦ περιβάλλοντος χώρου, καθὼς καὶ τὴν ἐνίσχυση τοῦ φέροντος ὀργανισμοῦ τοῦ κτιρίου, συμπεριλαμβανομένων τῶν δύο μαρμαρίνων κιόνων μὲ τὰ ἀγάλματα τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τοῦ Ἀπόλλωνα.

Ἡ συνολικὴ δαπάνη συντάξεως τῶν ὀριστικῶν μελετῶν καὶ κατασκευῆς τοῦ ἔργου ὑπολογίζεται ὅτι θὰ πλησιάσει τὰ τρία δισεκατομμύρια δραχμές. Εἶναι προφανές ὅτι ἡ χρηματοδότηση τοῦ ἔργου εἶναι τελειῶς ἔξω ἀπὸ τίς δυνατότητες τῆς Ἀκαδημίας. Γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ ἐγίνε ἤδη διάβημα στὸν Ὑπουργὸ Πολιτισμοῦ κ. Εὐάγγελου Βενιζέλου, στὸν ὁποῖο παραδόθηκε ἀντίγραφο τῆς προμελέτης τοῦ κ. Καλλιγᾶ, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ καταστεῖ δυνατὴ ἡ χρηματοδότηση τοῦ ἔργου ἀπὸ Κοινοτικὰ κονδύλια.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως ὑπῆρχε ἓνα ἐπὶ μέρους θέμα τὸ ὁποῖο ἔπρεπε νὰ ἀντιμετωπισθεῖ κατεπειγόντως. Οἱ ἡλεκτρολογικὲς ἐγκαταστάσεις τοῦ μεγάρου εἶναι ἀπαρχαιωμένες καὶ ἐγκυμονοῦν σοβαροὺς κινδύνους. Ἀπὸ τίς Διοικήσεις τῆς Ἀκαδημίας τῶν προηγουμένων ἐτῶν εἶχε ἤδη ἀνατεθεῖ, ἔπειτα ἀπὸ διαγωνισμό, ἡ ἐκπόνησις μελέτης ἀποτυπώσεως καὶ βελτιώσεως τῆς ἡλεκτρολογικῆς ἐγκαταστάσεως τοῦ μεγάρου. Κατὰ τὸ λήξαν ἔτος ἡ μελέτη ὀλοκληρώθηκε μὲ τὴν συνεργασίαν τοῦ ἀρχιτέκτονα κ. Ἀνδρέα Συμεών, ὁ ὁποῖος βοήθησε στὴν ἀνασύνταξιν τῆς μελέτης ἐφαρμογῆς, προκειμένου τὸ ἔργο νὰ κατασκευασθεῖ κατὰ τρόπον ποὺ νὰ μὴν παραβλάπτει τὴν αἰσθητικὴν τῶν χώρων τοῦ μεγάρου. Ἐπακολούθησε ἀμέσως ἡ διενέργεια μειοδοτικοῦ διαγωνισμοῦ γιὰ τὴν ἀνάθεσιν τῆς κατασκευῆς τοῦ ἔργου καὶ ἤδη εἴμαστε στὴν εὐχάριστη θέσιν νὰ ἔχουμε σοβαρὸ ἀνάδοχον μὲ τὸν ὁποῖον ὑπογράφε-

ται αὐτὲς τὶς μέρες ἡ σχετικὴ σύμβαση. Θὰ τοποθετηθοῦν ἐπίσης ἀφανῆ σώματα κλιματισμοῦ στὴν αἴθουσα συνεδριάσεων. Ἡ δαπάνη θὰ καλυφθεῖ ἀπὸ τὸ λογαριασμὸ τοῦ Παναγ. Ἀγγελόπουλου, στοὺς σκοποὺς τῆς ὁποίας περιλαμβάνεται, σύμφωνα μὲ ρητὴ ἐπιθυμία τοῦ δωρητῆ, ἡ βελτίωση τῶν ἐγκαταστάσεων τοῦ μεγάρου τῆς Ἀκαδημίας.

Τὸ μέγαρο τῆς Ἀκαδημίας ἀποτέλεσε δυστυχῶς κατὰ τὸ παρελθὸν στόχο πράξεων βανδαλισμοῦ καὶ ρυπάνσεως ἐπανειλημμένως. Ἡδὴ ἐπὶ τῆς προεδρίας τῶν κ.κ. Μανούσασκα καὶ Πεσμαζόγλου εἶχαν γίνεи διαβήματα πρὸς τὶς ἀρμόδιες κρατικές Ἀρχὲς μὲ αἶτημα τῇ λήψῃ τῶν ἀπαιτουμένων μέτρων περιφρουρήσεως τοῦ μεγάρου. Τὰ διαβήματα ἐπανελήφθησαν μὲ πλέον ἔντονο τρόπο καὶ κατὰ τὸ 1997. Ἡ Διοίκηση τῆς Ἀκαδημίας φρονεῖ ὅτι ἀποτελεῖ αὐτονόμητη ὑποχρέωση τῆς Πολιτείας ἡ λήψη τῶν ἀπαιτουμένων προληπτικῶν μέτρων γιὰ τὴν προστασία ἐνὸς ἀπὸ τὰ σημαντικότερα μνημεῖα τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν. Λυποῦμαι, ἀλλὰ δὲν εἶμαι καθόλου εὐτυχὴς ἀπὸ τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐνεργειῶν μας.

Κατὰ τὸ 1997 συνέπεσε νὰ γίνεи ἡ διάνοιξη τῆς σήραγγας τοῦ μετροῦ κάτω ἀπὸ τὴν ὁδὸ Πανεπιστημίου μὲ τὸ Μηχάνημα Ὀλομέτωπης Κοπῆς (τοῦ λεγόμενου μετροπόντικα) μπροστὰ ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς Ἀκαδημίας. Τὸ θέμα διασφάλισεως τοῦ μεγάρου ἀπὸ τὶς συνέπειες τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ἔργου ἀπασχόλησε τὴ Διοίκηση τῆς Ἀκαδημίας ἤδη ἀπὸ τὸ ἔτος 1993 ὅταν Γενικὸς Γραμματέας ἦταν ὁ συνάδελφος κ. Περ. Θεοχάρης. Ἐπὶ προεδρίας τοῦ κ. Ἰωάννη Πεσμαζόγλου, ἐγιναν διαβήματα πρὸς τὴ Διοίκηση τῆς ἐπιβλέπουσας τὸ ἔργο Ἑταιρείας ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ καὶ πραγματοποιήθηκαν, μὲ τὴ συμμετοχὴ ἐκπροσώπων τοῦ Τεχνικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀκαδημίας καὶ τῆς Ἑταιρείας, ἐπανειλημμένως συσκέψεις μὲ σκοπὸ τὴ λήψῃ τῶν ἀπαιτουμένων προληπτικῶν μέτρων προστασίας τοῦ μεγάρου. Κατὰ τὸ ἔτος ποὺ ἔληξε ἡ Διοίκηση τῆς Ἀκαδημίας συνέχισε μὲ τὴν ὑποστήριξη τοῦ Τεχνικοῦ Συμβουλίου τὶς ἐνέργειες προστασίας τοῦ μεγάρου ποὺ εἶχαν ἀρχίσει ἀπὸ τὸ 1993 καὶ ἐντάθηκαν. Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἐπέκταση τοῦ σχεδίου παρακολούθησης ποὺ ὑπῆρχε προηγουμένως ἐγκαταστάθηκε στὸ κτίριο ἀπὸ τὴν κατασκευάστρια τοῦ ἔργου Ἑταιρεία, μετὰ ἀπὸ ἐπίμονο αἶτημά μας, πλήρες ἐνὸργανο σύστημα καταγραφῆς τῶν δονήσεων. Εὐτυχῶς τὰ ἀποτελέσματα τῶν μετρήσεων ἦταν ἀπολύτως καθησυχαστικά κατὰ τὴ λειτουργία τοῦ μηχανήματος διάνοιξης τῆς σήραγγας, ἡ δὲ συμπεριφορὰ τοῦ κτιρίου ὑπῆρξε πολὺ καλὺτερη ἀπ' ὅ,τι ἀναμενόταν.

Ἀλλὰ καὶ τὰ ἄλλα κτίρια τῆς Ἀκαδημίας δὲν παραμελήθηκαν κατὰ τὸ ἔτος ποὺ ἔληξε. Συγκεκριμένα ἀποφασίστηκε α) ἡ ἐκπόνηση μελέτης γιὰ τὴν πλήρη ἐπισκευὴ καὶ ἀνακαίνιση τῶν κτιριακῶν καὶ μηχανολογικῶν ἐγκαταστάσεων τοῦ κτιρίου ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἀναγνωστοπούλου 14 καὶ ἡ ἄμεση δημοπράτησή της καὶ β) ἡ

προκήρυξη διαγωνισμού για την εγκατάσταση συστήματος κλιματισμοῦ στὰ γραφεῖα τοῦ κτιρίου ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Σόλωνος 84.

Τέλος, σχετικὰ μὲ τὸ κτίριο τῆς ὁδοῦ Ἡπίτης, δωρεὰ τοῦ Ἰδρύματος Αἰλίου Βουδούρη, μὲ σκοπὸ τὴ στέγαση τοῦ Κέντρου Ἑρευνῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας τῆς Ἀκαδημίας, τὸ ἔτος ποὺ ἔληξε παραδόθηκαν οἱ προμελέτες καὶ ἀνατέθηκε ἡ ἐκπόνηση τῶν ὀριστικῶν μελετῶν (ἀρχιτεκτονικῆς - ἠλεκτρολογικῆς - στατικῆς) διαρρυθμίσεως τοῦ κτιρίου, ὥστε νὰ καταστεῖ κατ'ἀλληλο γιὰ τὸ σκοπὸ γιὰ τὸν ὁποῖο προορίζεται.

Ἐπίσης πρέπει νὰ ἀναφέρω ὅτι συνεχίζεται κανονικὰ ἡ ἀνέγερση τῶν κτιρίων τοῦ Ἰδρύματος Ἱατρο-βιολογικῶν Ἑρευνῶν, ἐκτάσεως 25 χιλιάδων τετραγωνικῶν μέτρων, τὸ ὁποῖο θὰ στεγάσει κέντρα βασικῆς καὶ κλινικῆς ἱατροβιολογικῆς ἔρευνας καθὼς καὶ κέντρα προστασίας τοῦ περιβάλλοντος. Προβλέπεται ὅτι μετὰ πάροδο διετίας θὰ ἔχει ὁλοκληρωθεῖ ἡ οἰκοδόμησις.

Μὲ τὴ συμπαράσταση τῆς Κυβερνήσεως τὸ ὄραμα τοῦ Παναγιώτη Ἀριστόφρονος ποὺ κληροδότησε στὴν Ἀκαδημία σημαντικούς χώρους στὴν περιοχὴ τοῦ ἄλλους τοῦ Ἀκαδήμου γιὰ τὴν ἱδρυση τοῦ «Διεθνoῦς Κοινοῦ τῶν Ἀκαδημικῶν» ἀρχίζει νὰ παίρνει σάρκα καὶ ὅσῃ. Μὲ χρηματοδότηση τοῦ ΥΠΕΧΩΔΕ ἐρευνητικὴ ομάδα ἀρχιτεκτόνων τοπογράφων καὶ νομικῶν ἐπεξεργάζεται τὸ ὅλο θέμα καὶ δὲν ἀποκλείεται σὲ σύντομο χρόνον νὰ ἀνακοινωθοῦν γόνιμα ἀποτελέσματα.

Ὅπως ὅλοι γνωρίζουμε, κινητήρια δύναμη τόσο γιὰ τὸ Ἰδρυμα Ἱατροβιολογικῶν Ἑρευνῶν ὅσο καὶ γιὰ τὴν πραγματοποιήση τοῦ μεγάλoπνοου σχεδίου τῆς Ἀκαδημίας Πλάτωνος εἶναι ὁ συνάδελφος κ. Σκαλκέας.

Ἡ ἀντιμετώπιση τῶν λειτουργικῶν θεμάτων τοῦ Ἰδρύματος ἐξαρθᾶται σὲ μεγάλο βαθμὸ ἀπὸ τὴν κατανόηση καὶ συμπαράσταση τῆς Πολιτείας. Γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτὸ ἐπισκέφθηκα τὸν Ὑπουργὸ Ἐθνικῆς Παιδείας στὸν ὁποῖο ἔθεσα τὰ ἐκκρεμῆ θέματα τοῦ Ἰδρύματος, τὰ κυριότερα ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἦταν:

α. Ἡ πλήρωση κενῶν ὀργανικῶν θέσεων ἐρευνητικοῦ καὶ διοικητικοῦ προσωπικοῦ.

β. Ἡ χορήγηση ἀπὸ τὴν Πολιτεία συμπληρωματικῆς οικονομικῆς ἐνισχύσεως. Παρὰ τὴ ρητὴ ἐπιταγὴ τοῦ νόμου ὅτι ἡ παρεχομένη εἰς αὐτὴν ἐπιχορήγηση δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι κατώτερη τοῦ 1% τῆς παρεχομένης ἀπὸ τὸ Κράτος στὰ Ἀνώτατα Ἐκπαιδευτικὰ Ἰδρύματα συνολικῆς ἐτήσιας ἐπιχορήγησής, στὴν πραγματικότητά ἡ παρεχομένη στὴν Ἀκαδημία ἐπιχορήγηση ὑπῆρξε κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη σημαντικὰ κατώτερη τοῦ ποσοστοῦ ποὺ προβλέπει ὁ νόμος.

γ. Ἡ βελτίωση τῆς μισθοδοτικῆς καταστάσεως τῶν ἐρευνητῶν.

Παράλληλα ἔθεσα ὑπόψη τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας ἓνα θέμα τὸ ὁποῖο καθ' αὐτὸ δὲν ἐνδιαφέρει μὲν τὴν Ἀκαδημία ἔχει ὅμως ὕψιστο ἐθνικὸ χαρακτήρα: τὴν

Ἑθνικὴ Καταλογογράφηση, σὲ ἐνιαία βάση, τῶν βιβλίων ὅλων τῶν βιβλιοθηκῶν τῆς χώρας. Μὲ τὴν πραγματοποίηση τοῦ ἔργου αὐτοῦ, γιὰ τὸ ὅποιο, ὅπως ὑπολογίζεται, θὰ ἀπαιτηθοῦν ὄχι περισσότερα ἀπὸ 150 ἑκατομμύρια δραχμῶν τὸ χρόνο γιὰ μία περίοδο τεσσάρων ἑως πέντε ἐτῶν, ἡ χώρα μας θὰ κάνει ἓνα αποφασιστικὸ ἄλλα στὸν τομέα τῆς ἐθνικῆς τεκμηρίωσης, πράγμα ποὺ θὰ τὴν κατατάξει ἀπὸ τὴν ἄποψη αὐτὴ στὶς πρῶτες χώρες τῆς Εὐρώπης. Ἦδη ἀπομένει ἡ πολιτικὴ βούληση ποὺ χρειάζεται γιὰ τὴν ὑλοποίηση τοῦ ὑφίστης ἐθνικῆς σημασίας αὐτοῦ ἔργου. Ἐλπίζουμε ὅτι θὰ γίνῃ ἀντιληπτὸ ὅτι, ἂν δὲν πραγματοποιηθεῖ ἡ πρόταση ποὺ ὑποβλήθηκε στὸ Ὑπουργεῖο, ἡ καταλογογράφηση θὰ στοιχίσει πολλαπλάσια, πολλὰ δισεκατομμύρια, ἀφοῦ κάθε βιβλιοθήκη — ἀκόμη καὶ ἡ μικρότερη — θὰ κάνει τὴ δική της καταλογογράφηση καὶ τὸ χειρότερο θὰ χρειασθεῖ γιὰ νὰ τελειώσει πολὺ περισσότερα χρόνια.

Ἦδη βρίσκομαι στὴν εὐχάριστη θέση νὰ ἀνακοινώσω ὅτι:

α) Ἐγκρίθηκε ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴ Ὑπουργῶν ἡ πλήρωση πέντε (5) θέσεων ἐρευνητικοῦ προσωπικοῦ. Ἡ σημασία ποὺ ἔχει ἡ παροχὴ τῆς ἔγκρισης αὐτῆς μπορεῖ νὰ ἐκτιμηθεῖ μόνο ἂν ληφθεῖ ὑπόψη τὸ ἰσχύον καθεστῶς αὐστηροῦ περιορισμοῦ τῶν προσλήψεων μὲ βάση τὴν ἀναλογία ἐνὸς προσλαμβανομένου νέου ὑπαλλήλου πρὸς πέντε ἀπερχομένους ἀπὸ τὴν Ὑπηρεσία.

β. Χορηγήθηκε γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῶν λειτουργικῶν ἀναγκῶν τῆς Ἀκαδημίας, συμπληρωματικὴ γιὰ τὸ ἔτος 1997, οἰκονομικὴ ἐπιχορήγηση 50 ἑκατομμυρίων δραχμῶν.

γ. Τὰ ἐρευνητικὰ κέντρα τῆς Ἀκαδημίας ὑπῆχθησαν μὲ τὸν πρόσφατο Νόμο στὴν ἴδια μισθολογικὴ κλίμακα μὲ τὰ ἐθνικὰ ἐρευνητικὰ κέντρα, μὲ ἀποτέλεσμα ὁ μισθὸς τῶν ἐρευνητῶν νὰ φθάσῃ σχεδὸν στὰ ἐπίπεδα τοῦ μισθοῦ τῶν μελῶν ΔΕΠ τῶν ΑΕΙ. Ὁ Σύλλογος τοῦ Ἐπιστημονικοῦ Προσωπικοῦ τῶν Κέντρων τῆς Ἀκαδημίας ἀπέστειλε πρὸς τὸν πρόεδρο θερμὴ εὐχαριστήριον ἐπιστολὴ γιὰ τὶς σχετικὰς ἐνέργειές μας τὶς ὁποῖες παρακολούθησε ἐκ τοῦ συνεγγυς.

Ἐπιθυμῶ νὰ ἐκφράσω τὶς εὐχαριστίες μου στὸν Ὑπουργὸ Ἑθνικῆς Παιδείας γιὰ τὴν κατανόηση καὶ προθυμία μὲ τὴν ὁποία ἀνταποκρίθηκε, στὸ μέτρο τοῦ δυνατοῦ, στὰ σχετικὰ αἰτήματα τῆς Ἀκαδημίας.

Κατὰ τὸν ἀπολογισμὸ τῶν πεπραγμένων τῆς προεδρίας τοῦ ἔτους 1997 θεωρῶ σκόπιμο νὰ ἀναφερθῶ καὶ στὰ ἑξῆς:

1. Ἐντονα ὑπῆρξαν τὰ παράπονα κατὰ τὸ ἔτος ποὺ ἔληξε ὅτι τὸ δίκτυο ἡλεκτρονικῶν ὑπολογιστῶν τῆς Ἀκαδημίας ἦταν ἀπὸ μὴνῶν ἐκτὸς λειτουργίας καὶ ὅτι στὴν πραγματικότητα ποτὲ δὲν λειτούργησε ἐπαρκῶς. Κατόπιν αὐτοῦ, μὲ ὑπόδειξη τοῦ προέδρου τοῦ τμήματος πληροφορικῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καθηγητοῦ κ. Χαλάτση, ὁ ὁποῖος προηγουμένως εἶχε τὴν καλὴ σὺνῃ νὰ ἔλθῃ στὸ γραφεῖο

μου και νά μελετήσει τὸν σχετικὸ φάκελο, ἀνατέθηκε σὲ εἰδικό, τὸν κ. Τελώνη, ὑπεύθυνο ἐρευνητικῶν προγραμμάτων στὸ «Δημόκριτο», νά ἐπισκεφθεῖ τοὺς χώρους τῆς Ἀκαδημίας καὶ τῶν κέντρων της, νά ἐλέγξει τὶς ὑπολογιστικὰς ἐγκαταστάσεις καὶ τὸ δίκτυο ἐξοπλισμὸ καὶ νά ὑποβάλει σχετικὴ ἔκθεση. Ὁ κ. Τελώνης, πρὸς τὸν ὁποῖο ὀφείλονται εὐχαριστίες γιὰ τὴν χωρὶς ἀμοιβή μελέτη του, διαπίστωσε ὅτι τὸ δίκτυό μας, ἂν καὶ ἐγκαταστάθηκε πρόσφατα, ἦταν παλαιᾶς τεχνολογίας, ἐλλιπὲς καὶ ἔπασχε σὲ πολλὰ ἐπίπεδα. Κατόπιν αὐτοῦ ἡ Σύγκλητος ἀποφάσισε τὴν ἱδρυση στὴν Ἀκαδημία Γραφείου Διαχείρισης Δικτύου Πληροφορικῆς ἀναλόγου μὲ ἐκεῖνα ποὺ λειτουργοῦν στὰ ΑΕΙ καὶ τὰ Ἑρευνητικὰ Κέντρα τῆς χώρας μας. Ἐπόπτης τοῦ Γραφείου ὀρίστηκε ὁ Ἀκαδημαϊκὸς κ. Λιγομενίδης καὶ συντονιστὴς ὁ ἐρευνητὴς τοῦ Κέντρου Ἑρευνῶν Ἀστρονομίας καὶ Ἐφηρμοσμένων Μαθηματικῶν κ. Τριτάκης. Τὸ Γραφεῖο αὐτὸ μὲ τὴ βοήθεια ἐξωτερικῶν συνεργατῶν θὰ προχωρήσει ἄμεσα σὲ ἐπανασχεδιασμό, ἐκσυγχρονισμό καὶ ἐπανεγκατάσταση τοῦ δικτύου τῆς Ἀκαδημίας τοῦ ὁποῖου θὰ ἔχει ἐφεξῆς τὴν κατ' ἀποκλειστικότητα διαχείριση. Ἦδη τὸ Γραφεῖο ἐγκαταστάθηκε σὲ πρόσφορο διαμέρισμα κληροδοτήματος στὴν ὁδὸ Χέυδεν. Ὑπολογίζεται ὅτι πρὸ τοῦ θέρους, μὲ δαπάνη περίπου 20 ἑκατομμυρίων δραχμῶν, τὸ δίκτυο θὰ λειτουργήσῃ πλήρως.

2. Ἡ Σύγκλητος ἐνέκρινε ἐπίσης τὴ δημιουργία βάσεως δεδομένων γιὰ τὴ σταδιακὴ μηχανογράφηση τοῦ ἀρχείου τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἀκαδημίας. Ἡ μηχανογράφηση ἄρχισε ἤδη μὲ τὰ βραβεῖα καὶ τὶς μισθώσεις τῶν ἀκινήτων, γιὰ νὰ περιλάβει κατόπιν τὸ ὕλικο τῶν ἀτομικῶν φακέλων τῶν Ἀκαδημαϊκῶν καὶ τοῦ προσωπικοῦ καὶ τέλος τὶς ἀποφάσεις τῆς Συγκλήτου καὶ τῆς Ὀλομελείας τῶν τελευταίων ἐτῶν. Ἀνατέθηκε ἐπίσης ἡ δημιουργία χωριστῆς βάσης δεδομένων γιὰ νὰ ἀξιοποιηθεῖ τὸ ἀρχεῖο ποὺ περιλαμβάνει τὸ σύνολο τῶν ὑποτροφικῶν ποὺ ἔχουν χορηγηθεῖ μέχρι σήμερα, μὲ σκοπὸ τὴν ἐν συνεχείᾳ παρακολούθηση τῆς ἐξέλιξης τῶν ὑποτρόφων, τὴ συγγραφὴ σχετικῆς μελέτης καὶ τὴν ἐκδόσή της. Ἡ ἐργασία αὕτη χρηματοδοτεῖται ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴ Ἑρευνῶν τῆς Ἀκαδημίας.

3. Ὁ ἀριθμὸς τῶν κληροδοτημάτων καὶ δωρεῶν ποὺ ὑπάρχουν στὴ διοίκηση καὶ διαχείριση τῆς Ἀκαδημίας αὐξάνεται συνεχῶς. Αὐτὸ ἀποδεικνύει τὴν ἐμπιστοσύνη τοῦ κόσμου πρὸς τὴν Ἀκαδημία. Ἡ Ἀκαδημία ὅμως ἔχει ἀπὸ πλευρᾶς της τὴ νομικὴ ἀλλὰ καὶ τὴν ἠθικὴ ὑποχρέωση γιὰ τὴν ἐκτέλεση τῶν κοινωφελῶν σκοπῶν τοὺς ὁποῖους ἔταξαν οἱ διαθέτες καὶ δωρητές. Κατὰ τὸ ἔτος ποὺ ἔληξε, μὲ πρωτοβουλία τοῦ Ἐφόρου τῆς Ἀκαδημίας, καὶ μὲ τὴν ἀμέριστο συνδρομὴ μου ἔγινε προσπάθεια γιὰ τὴν ἐνεργοποίηση τῶν διαδικασιῶν ἐκτελέσεως τῶν σκοπῶν ὀρισμένων κληροδοτημάτων ποὺ παρέμεναν ἀνεκτέλεστοι. Ἡ προσπάθεια αὕτη πρέπει νὰ συνεχισθεῖ καὶ νὰ ἀποτελεῖ πρῶτιστο μέλημα τῆς Διοικήσεως τοῦ Ἰδρύματος.

4. Σύμφωνα με σχετική αναφορά του Έφορου της Ακαδημίας προς τη Σύγκλητο, στο αρχείο της Ακαδημίας υπάρχει αριθμός εγγράφων τα όποια αφορούν στη στάση και τη δράση της Ακαδημίας κατά την περίοδο της Κατοχής για την οποία το Ίδρυμά μας έχει κάθε λόγο να υπερηφανεύεται. Η σχετική έρευνα συνεχίζεται από τον Διευθυντή του Γραφείου Δημοσίων Σχέσεων κ. Ι. Σκαρέντζο. Το υλικό θα ελεγχθεί και θα αξιολογηθεί από επιτροπή Ακαδημαϊκών.

5. Ολοκληρώθηκε η διαδικασία και υπογράφηκε η σχετική σύμβαση για την ανάθεση σε ιδιωτική μη κερδοσκοπική Έταιρεία της παραγωγής είκοσι κινηματογραφικών ταινιών με αντικείμενο ή μία, διάρκειας 1 ώρας, την ιστορία της Ακαδημίας Αθηνών και οι υπόλοιπες δέκα εννέα, διάρκειας 30 λεπτών ή κάθε μία, για το έργο και τις δραστηριότητες των Ερευνητικών Κέντρων και Γραφείων της Ακαδημίας.

6. Με κατάπληξη πληροφορήθηκα ότι από το έτος 1992 δέν είχαν υποβληθεί οι απολογισμοί διαχειρίσεως και οι ισολογισμοί των έτών που μεσολάβησαν, μολοντί η υποβολή τους είχε ζητηθεί με επανειλημμένες έγκυκλιους του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, με απειλουμένη συνέπεια τη διακοπή της από το Κράτος έπιχορηγήσεως της Ακαδημίας. Ως όφειλα, άσκησα στην Οικονομική Έπηρεσία της Ακαδημίας όλη την έπιβαλλομένη πίεση και η έκκρεμότητα αυτή τελικά διευθετήθηκε.

Σταχυολογώ λίγα θέματα από τη συνεργασία μου με τον υπεύθυνο του Γραφείου Δημοσίων Σχέσεων κ. Σκαρέντζο.

1. Περαιτώθηκαν οι διαδικασίες για την έκθεση ζωγραφικών έργων του Ακαδημαϊκού Δ. Πικιώνη που θα πραγματοποιηθεί το Φεβρουάριο.

2. Αποφασίσθηκε και περαιτώθηκε η διαδικασία για την εγκατάσταση γιγαντοοθονών στη νοτιοανατολική αίθουσα της Ακαδημίας στην οποία θα όδηγοῦνται όσοι άδυνατοῦν να εισέλθουν στην κεντρική αίθουσα λόγω στενότητας χώρου.

3. Εστάλη διερευνητικό έρωτηματολόγιο με στόχο τον έντοπισμό, τη μελέτη και επίλυση προβλημάτων των Έπηρεσιών και των Κέντρων της Ακαδημίας.

4. Εμπλουτίσθηκε το ήλεκτρονικό αρχείο με τις διευθύνσεις παραληπτών προσκλήσεων της Ακαδημίας με 5.000 νέες διευθύνσεις διδασκόντων σε ΑΕΙ και έρευνητών. Η προσπάθεια αυτή συνεχίζεται με στόχο την άποδελτίωση των Έπετηρίδων όλων των ΑΕΙ και των Ερευνητικών Κέντρων της χώρας, άδαπάνως για την Ακαδημία. Το έργο αυτό άποσκοπεί: α) στη δημιουργία δυνατότητας προσκλήσεως νέων κυρίως έπιστημόνων στις Συνεδρίες της Τρίτης και άργότερα και σε εκείνες της Πέμπτης β) στην άποστολή δημοσιευμάτων και ένημερωτικού υλικού της Ακαδημίας σε 8.000-9.000 έπιστήμονες έντός και έκτός της χώρας.

5. Παραδόθηκε στους κ.κ. 'Ακαδημαϊκούς δοκίμιο σχετικό με τὸ ἔργο καὶ τὶς δραστηριότητες τῶν 'Ερευνητικῶν Κέντρων τῆς 'Ακαδημίας, τὸ ὁποῖο πρέπει νὰ διορθωθεῖ καὶ νὰ συμπληρωθεῖ πρὶν ἐκτυπωθεῖ.

6. Ἀρχισε ἀλλὰ δὲν ὁλοκληρώθηκε ἡ προσπάθεια ἐκδόσεως τῶν βιογραφικῶν σημειωμάτων τῶν κ.κ. 'Ακαδημαϊκῶν σὲ ἓνα τόμο.

7. Ἐγινε σύμβαση μετὰ τὸ βιβλιοπωλεῖο τῆς «Ἑστίας» (ὁδὸς Σόλωνος) γιὰ τὴ διάθεση τῶν ἐκδόσεων καὶ δημοσιευμάτων τῆς 'Ακαδημίας τὰ ὁποῖα ἐκτίθενται σὲ μεγάλων διαστάσεων προθήκη κατὰ τρόπο ἀπολύτως ἱκανοποιητικό.

8. Πραγματοποιήθηκε (Δεκέμβριος 1997) συνέντευξη Τύπου γιὰ τὴν προβολὴ τῶν ἐκδόσεων τῆς 'Ακαδημίας, στὴν ὁποία — γιὰ πρώτη φορὰ — προσήλθε μέγας ἀριθμὸς δημοσιογράφων, ἐνῶ ἀντιστοίχως, ὑπῆρξαν καὶ πολυάριθμα σχετικά δημοσιεύματα καὶ εὐνοϊκὰ σχόλια στὸν τύπο.

Τέλος, ἂν ἡ ἡμέρα καὶ ὁ χρόνος ἐπέτρεπαν, θὰ ὀφείλα νὰ ἀναφέρω καὶ ἄλλα, τὰ ὁποῖα ὅμως δὲν ἔγιναν εἴτε διότι οἱ περιστάσεις ἦταν ἀντίξοες εἴτε διότι ὁ χρόνος ἦταν βραχὺς καὶ οἱ δυνάμεις μου ἀνεπαρκεῖς.

Δὲν εἶναι τοῦ χαρακτήρα μου ἡ εὐκολὴ ἀπονομὴ εὐσήμων. Θὰ ἦμουν ὅμως ἄδικος ἂν δὲν ἀπένειμα εὐσημα ἐξαιρετικῆς ἀποδόσεως καὶ ἀψογῆς συνεργασίας στὸν Ἐφορο κ. Γιόκαρη, τὸν ὑπεύθυνο τοῦ Γραφείου Δημοσίων Σχέσεων κ. Σκαρέντζο καὶ τὴν κ. Μαργαρίτα Γιαννουλάκη. Ἐργάσθηκαν σκληρὰ καὶ ὑπεύθυνα.

Κυρία καὶ κύριοι συνάδελφοι, χωρὶς τὴν ἐμπιστοσύνη σας καὶ τὴν πολὺπλευρὴ ὑποστήριξή σας θὰ ἦταν ἀδύνατο ν' ἀσκήσω τὰ καθήκοντά μου μετὰ ὅποιαδήποτε πιθανότητα ἐπιτυχίας, ἀκόμη καὶ τῆς ἰσχνότερης. Δὲν ἀνήκει εἰς ἐμὲ ἡ ἀποτίμηση τοῦ ἔργου ποὺ μοῦ ἀναθέσατε. Μπορῶ ὅμως νὰ ὁμολογήσω ὅτι καταστήσατε τὸ ἔργο αὐτὸ ἄνετο καὶ εὐχάριστο· λόγος ἰσχυρὸς γιὰ νὰ σᾶς ἐκφράσω ἄλλη μιὰ φορὰ τὴν εὐγνωμοσύνη μου.

Στὰ μέλη τῆς Συγκλήτου ὀφείλω νὰ ἐκφράσω τίς πιὸ θερμὲς εὐχαριστίες μου γιὰ τὴν ἀμέριστη συμπαράσταση καὶ ἐνθάρρυνσή τους. Ἰδιαιτέρως εὐχαριστῶ τὸν ἀντιπρόεδρο τοῦ 1997 καὶ ἀπὸ σήμερα πρόεδρο τῆς 'Ακαδημίας φίλτατο συνάδελφο κ. Ἀγαπητὸ Τσοπανάκη μετὰ τὸν ὁποῖο εἶχα σὲ ἀρκετὲς περιπτώσεις ἰδιαίτερη συνεργασία, ἄκρως ἐπωφελεῖ πάντοτε καὶ γιὰ μένα καὶ γιὰ τὸ Ἰδρυμα. Μαζὶ μετὰ τίς εὐχαριστίες τοῦ εὐχομαι ὑγεία καὶ κάθε ἐπιτυχία στὸ ἔργο του, ὑπόσχομαι ὅποια βοήθεια μοῦ ζητηθεῖ καὶ τὸν καλῶ νὰ προσέλθει γιὰ νὰ τοῦ παραδώσω τὸ μεγάλο διάσημο τοῦ Προέδρου. Παρακαλῶ ἐπίσης τὸ φίλτατο νέο ἀντιπρόεδρο κ. Γεώργιο Μητσόπουλο νὰ καταλάβει τὴ θέση του στὸ προεδρεῖο.

Εὐχαριστῶ γιὰ τὴν κατανόηση καὶ τὴν ὑπομονή σας.